

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

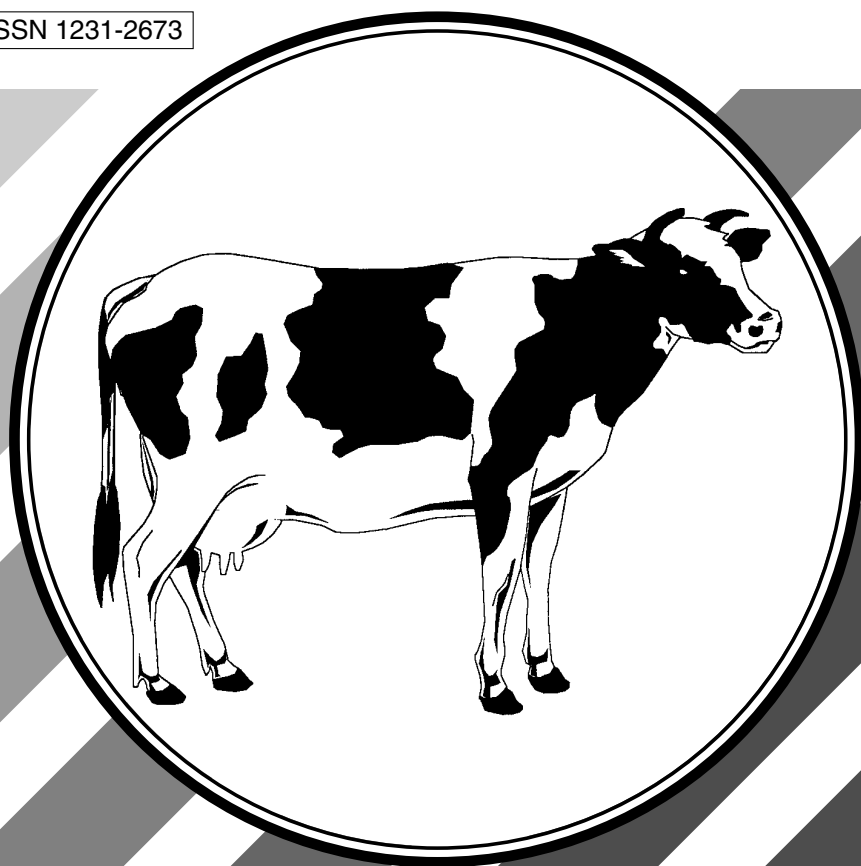
MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
29

RYNEK MLEKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2673

**ANALIZY
RYNKOWE**

PAŹDZIERNIK 2005

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
 - II. Regulacje rynku mleka we Wspólnocie – *J. Seremak-Bulge*
 - III. Produkcja mleka – *J. Seremak-Bulge*
 - IV. Przetwórstwo mleka – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
 - V. Spożycie mleka i jego przetworów – *K. Świetlik*
 - VI. Handel zagraniczny mlekiem i jego przetworami – *P. Szajner, Z. Smoleński*
 - VII. Interwencja na rynku mleka – *J. Sych-Winiarek*
 - VIII. Ceny – *J. Seremak-Bulge, P. Szajner, K. Świetlik*
- Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-666

dr Krystyna Świetlik

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-707

mgr Piotr Szajner

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr Teresa Zdziarska

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440

mgr inż Martyn Mieczkowski

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-74-39

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 4.10.2005 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w kwietniu 2006 r.

REASUMPCJA

W 2005 r. przejściowo zahamowany został spadek pogłowia krów. Wzrost wydajności jednostkowej przyczynił się do nieznacznego – o 1% – wzrostu produkcji. Dostawy mleka do mleczarni zwiększyły się w tym czasie o ponad 10%. Tempo wzrostu skupu mleka wskazuje, że sprzedaż hurtowa prawdopodobnie przekroczy przyznaną Polsce kwotę w roku kwotowym 2005/06 i niektórym dostawcom, którzy przekroczą indywidualne kwoty mleczne, może grozić obciążenie opłatą karną.

Wzrost cen skupu mleka do ponad 98 zł/100 l w grudniu 2004 r. przyczynił się do obniżenia opłacalności przemysłu mleczarskiego i w konsekwencji spowodował wcześniejszy, od stycznia br., sezonowy ich spadek, trwający aż do sierpnia br., do poziomu 89,34 zł/100 l.

Dostęp do Wspólnego Rynku spowodował istotne zmiany struktury produkcji. Wzrosła produkcja serów dojrzewających, masła, śmietany oraz mleka przerzutowego do dalszego przetwórstwa. Równocześnie ustabilizował się poziom produkcji mleka spożywczego, serów twarogowych oraz zmalała produkcja jogurtów na rzecz rozszerzonego asortymentu napojów mlecznych. Wzrost produkcji serów dojrzewających zanotowano także w innych krajach Wspólnoty, przy równoczesnym ograniczeniu wyrobu

masła oraz mleka w proszku pełnego i odtłuszczonego.

Rozszerzenie rynku zbytu na cały obszar Unii Europejskiej doprowadziło do wzrostu cen zbytu i spowodowało podrożenie wyrobów mleczarskich na rynku krajowym, co w konsekwencji przyczyniło się do ograniczenia o ok. 3% spożycia, szczególnie mleka o niskiej zawartości tłuszczu, napojów mlecznych oraz o 0,8% masła.

Przewiduje się że w sezonie jesienno-zimowym ceny skupu mleka wzrosną do poziomu 94–95 zł/100 l i będą niższe od notowanych rok wcześniej. Również ceny zbytu i ceny detaliczne w pierwszej połowie 2006 r. ukształtują się poniżej poziomu z analogicznego okresu bieżącego roku.

W pierwszej połowie 2005 r. polski eksport kierowany był głównie na Wspólny Rynek, gdzie sprzedawano proszki mleczne, sery i twarogi oraz masło, przy równoczesnym zmniejszeniu dostaw do Rosji. Importowano natomiast głównie kazeinę z krajów WPN oraz niewielkie ilości serów i twarogów z Niemiec i Danii.

Na rynku międzynarodowym rozwój gospodarczy krajów Azji i Ameryki Południowej przyczynił się do wzrostu popytu importowego na trwałe produkty mleczarskie. Równocześnie wystąpiło przejściowe zmniejszenie podaży eksportowej Nowej Zelandii

i Australii a także ograniczenie dopłat do eksportu z krajów Unii Europejskiej. W konsekwencji nastąpił wzrost cen trwałych produktów mleczarskich na rynku światowym.

Agencja Rynku Rolnego, która w Polsce administruje mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej, w br. realizowała:

- w zakresie eksportu: dopłaty wywozowe do masła i oleju maślanego, mleka w proszku pełnego i odtłuszczonego oraz serów;
- w zakresie interwencji na rynku krajowym: zakup i sprzedaż masła, dopłaty do prywatnego przechowywania serów, spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe oraz dopłaty w ramach innych mechanizmów WPR. Ponadto ARR wydawała certyfikaty jakości masła, wykorzystywanego w ramach realizacji WPR w innych krajach członkowskich;
- w zakresie kwotowania produkcji mleka: dokonała rozliczenia wykorzystania kwoty hurtowej oraz kwoty sprzedaży bezpośredniej za rok kwotowy 2004/05 oraz rozdziału rezerwy krajowej kwoty hurtowej i kwoty dostawców bezpośrednich;
- w zakresie rejestru podmiotów skupujących mleko: wykreślono 62 podmioty i pozostało 308 podmiotów uprawnionych do realizacji skupu.

SUMMARY

The decline in milk cow herd in 2005 was temporarily hampered. Thank to the increase in milk efficiency per cow milk production increased by 1%. At the same time raw milk deliveries to dairy plants increased by 10%, which indicates that granted for Poland wholesale quota is likely to be exceeded in 2005/06 quota year. Therefore the producers overshooting the individual quotas can be subject to penalties.

Increasing milk prices to over 98 PLN/100 litres (December 2004) led to deterioration in profitability of dairy industry. Therefore seasonal decline in milk process started yet in January (earlier than usual) and lasted till August. Over that period milk prices declined to 89,34 PLN/100 litres.

The access to the Common Market resulted in considerable changes in the production structure. The production of hard cheese, butter, cream and milk for processing increased. At the same time the production of milk for consumption and cottage cheese remained unchanged, while a decline was observed. The production of yoghurts also declined in favour of widening selection of milk shakes.

The production of hard cheese increased also in other member countries, while the production of butter and powdered milk declined.

Enlargement of the market for the whole EU induced the increase in factory prices and so the increase in retail prices. Reflecting that the consumption of milk (in particular skimmed milk and milk shakes) declined by 3% and the consumption of butter (by 0,8%).

Procurement prices of milk for autumn and winter are forecast to increase to 94–95 PLN/ 100 litres, which still would be below the level observed last season. The prices at factory gate and at retail level in the first half of 2006 will fluctuate below the level observed in corresponding period of 2005.

Polish dairy exports in the first half of 2005 were channelled mainly to the EU, where powdered milk, hard cheese, cottage cheese and butter were traded. At the same time the exports to Russia declined. Dairy import concerned mainly casein from CIS and slight quantities of hard and cottage cheese from Germany and Denmark.

Economic development in Asia and Latin America triggered import demand for storable dairy products (powdered milk, hard cheese and butter). Accordingly exportable surpluses in New Zealand and Australia were limited. Moreover the Commission reduced the level of export refunds. All these developments were mirrored in rising prices of these products on the world market.

The Agricultural Market Agency (AMA), in the current year exercised the following CAP measures:

- export refunds for butter and butter oil, skimmed milk powder, whole milk powder and cheese;
- procurement and sales of butter, private storage schemes, subsidies for milk consumption in schools, subsidies for butter purchases by charity entities, and other subsidies; moreover the AMA issued quality certificates for butter used within the CAP in other member states;
- clearing of the utilisation of milk quotas (wholesale, direct sales and national reserve) for 2004/05 quota year;
- 62 companies have been removed from the register of companies entitled for milk procurement, presently there are 308 companies.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek drobiu i jaj (28) • październik 2005,
2. Rynek zbóż (29) • listopad 2005,
3. Rynek ziemniaka (28) • listopad 2005,
4. Rynek rzepaku (28) • listopad 2005,
5. Rynek owoców i warzyw (27) • listopad 2005,
6. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (22) • grudzień 2005,
7. Popyt na żywność (6) • grudzień 2005,
8. Rynek cukru (28) • grudzień 2005,
9. Rynek ryb (4) • grudzień 2005,
10. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (29) • marzec 2006,
11. Rynek pasz (19) • marzec 2006,
12. Rynek mleka (30) • kwiecień 2006,
13. Rynek mięsa (30) • maj 2006,
14. Rynek ziemi rolniczej (9) • wrzesień 2006.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2005 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
